

**MINISTERSTWO
SPORTU I TURYSTYKI**

Departament Prawny

DP-WPL/024/5/2013/PM/2
UNP: 2013-40627

Warszawa, 28 czerwca 2013 r.

**Pan
Zbigniew Stosio
Sekretarz Generalny
Polskiego Związku Żeglarskiego**

W odpowiedzi na pismo z dnia 7 czerwca 2013 r., (L. dz. PZ/ 473/W/2013) oraz e-mail z dnia 5 czerwca 2013 r. przedstawiam poniższe stanowisko.

W piśmie z dnia 7 czerwca 2013 r. Polski Związek Żeglarski (zwany dalej „PZŻ”), zwrócił się prośbą o wyjaśnienie czy żeglarz składający na podstawie § 25 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej (Dz. U. poz. 460) wniosek o wymianę patentu jest zobowiązany dołączyć do niego posiadany oryginał patentu, czy też wystarczające jest przedłożenie kserokopii patentu. Ponadto PZŻ zwrócił się o wyjaśnienie czy wymieniany patent należy koniecznie anulować np. przez odcięcie jego rogu jak to czynią urzędy podczas wymiany dowodu osobistego czy prawa jazdy.

W e-mailu z dnia 5 czerwca 2013 r. PZŻ zwrócił się z kolei o wyjaśnienie w sprawie wydawania patentów żeglarskich (wydawanych przez PZŻ) na podstawie posiadanych patentów motorowodnych (Wydawanych przez Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego) na podstawie § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej.

Odnosnie do zapytania dotyczącego dokumentów składanych wraz z wnioskiem o wymianę patentu wyjaśniam, że tą kwestię reguluje § 25 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej. Zgodnie ze wskazanym przepisem do wymiany dotychczas wydanych patentów stosuje się odpowiednio przepisy § 4 pkt 1, oraz § 22 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio. Oznacza to że wniosek o wymianę patentu powinien zawierać:

- imię i nazwisko, miejsce i datę urodzenia, adres zamieszkania oraz podpis wnioskodawcy,
- datę,
- rodzaj patentu,
- zdjęcie o wymiarach 3,5 × 4,5 cm,
- potwierdzenie wniesienia opłaty za czynności związane z wydaniem patentu.

Przepisy rozporządzenia nie wymagają zatem złożenia oryginału patentu co oznacza, że nie można stawiać tego warunku jako koniecznego do wydania patentu według nowego wzoru. Ponadto jak słusznie zwrócono uwagę w piśmie PZZ, posiadanie przez żeglarza odpowiedniego patentu jest warunkiem koniecznym uprawiania turystyki wodnej na jachtach żaglowych o długości kadłuba powyżej 7,5 m lub motorowych o mocy silnika powyżej 10 kW.

Możliwe jest przy tym w toku postępowania dowodowego zwracanie się do wnioskodawcy o przedstawienie kopii poprzednio wydanego patentu w celu weryfikacji posiadanych przez wnioskodawcę uprawnień. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy dokumentacja będąca w posiadaniu PZZ z przyczyn losowych została utracona.

Ponadto zwracam uwagę, że przepis art. 37a ust. 15 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857 z późn. zm.), stanowiący delegację do wydania rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej, nie upoważniał do określenia w treści rozporządzenia wzorów wniosków o wydanie dokumentów kwalifikacyjnych. W zawiązku z powyższym wzory takie nie zostały ustalone i obecnie brak jest podstaw prawnych wymagania aby wnioski były składane wyłącznie na jednym wzorze formularza. Dopuszczalne jest przygotowanie przez właściwe polskie związki sportowe wzorów formularzy wniosku, ale jedynie jako wyraz dobrej praktyki w celu ułatwienia i przyspieszenia procedury ich rozpatrywania. Wprowadzone wzory nie mogą jednak wykluczać prawa do składania wniosków w innej formie niż jest to zalecane wnioskodawcom przez właściwy polski związek sportowy, o ile wnioski takie będą spełniały wymogi rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej.

Odnosząc się do zapytania o konieczność anulowania poprzednio wydanego patentu wyjaśniam, że patent jest dokumentem urzędowym i jako taki podlega zwiększonej ochronie. Anulowanie dokumentu urzędowego jest czynnością organów administracji i wymaga odpowiedniej podstawy prawnej na poziomie ustawy. W przypadku ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej brak jest przepisów w tym zakresie. Tym samym PZZ nie ma podstawy prawnej do anulowania „starych” patentów.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że wskazane w piśmie PZZ przykłady anulowania dowodów osobistych oraz praw jazdy są wyraźnie uregulowane w przepisach rangi ustawowej. Unieważnianie dowodów osobistych uregulowano w art. 43 i 44 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 z późn. zm.), natomiast unieważnianie praw jazdy uregulowano w art. 20 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz w przepisach wykonawczych wydanych na tej podstawie.

Dodatkowo należy wskazać art. 93 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857 z późn. zm.), zgodnie z którym wydane na podstawie przepisów dotychczasowych dokumenty uprawniające do uprawiania żeglarstwa na jachtach, o których mowa w art. 53a ust. 3 ustawy o kulturze fizycznej zachowują ważność.

Oдноśnie do pytania zawartego w e-mailu z dnia 5 czerwca 2013 r. wyjaśniam, że zgodnie z art. 37a ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej, uprawianie turystyki wodnej na jachtach żaglowych o długości kadłuba powyżej 7,5 m lub motorowych

o mocy silnika powyżej 10 kW wymaga posiadania dokumentu kwalifikacyjnego wydanego przez właściwy polski związek sportowy. Wzory dokumentów kwalifikacyjnych (patentów) zostały ustalone w rozporządzeniu Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej. Przy tym Polski Związek Żeglarski jest uprawniony do wydawania patentów: żeglarza jachtowego, jachtowego sternika morskiego oraz kapitana jachtowego. Z kolei Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego jest uprawniony do wydawania patentów: sternika motorowodnego, motorowodnego sternika morskiego, kapitana motorowodnego oraz mechanika motorowodnego.

W trakcie prac nad rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej zdecydowano (w § 13 ust. 1 i 2) o zachowaniu regulacji zawartej w § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sportu z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie uprawiania żeglarstwa (Dz. U. Nr 105, poz. 712 z późn. zm.), dotyczącej ekwiwalentności pomiędzy uprawnieniami żeglarskimi i motorowodnymi. Zgodnie z przepisami poprzednio obowiązującego rozporządzenia kapitan motorowodny oraz morski sternik motorowodny posiadali kwalifikacje do uprawiania żeglarstwa w stopniu odpowiednio kapitana jachtowego oraz jachtowego sternika morskiego, jeżeli posiadali patent sternika jachtowego, a kapitan jachtowy oraz jachtowy sternik morski posiadali kwalifikacje do uprawiania żeglarstwa motorowego w stopniu odpowiednio kapitana motorowodnego oraz morskiego sternika motorowodnego. Taka redakcja przepisu przesądzała o tym, że prawodawca uznał, iż osoby wymienione w hipotezie ww. przepisów posiadają odpowiednią wiedzę i umiejętności do prowadzenia statków przeznaczonych do uprawiania sportu lub rekreacji. Jednocześnie treść przepisów w takim brzmieniu budziła wątpliwości czy do prowadzenia jachtów żaglowych wystarczające jest posiadanie patentu kapitana motorowodnego lub morskiego sternika motorowodnego wraz z patentem sternika jachtowego, czy też konieczne jest posiadanie odpowiedniego patentu żeglarskiego.

W nowych przepisach § 13 ust. 1 i 2 rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej zdecydowano o zastąpieniu budzącego wątpliwości wyrazu „kwalifikacje”, wyrazem „uprawnienia”. Dzięki tej zmianie w redakcji przepisu usunięto istniejące wątpliwości. Oznacza to, że patent kapitana jachtowego i jachtowego sternika morskiego są dokumentami kwalifikacyjnymi potwierdzającymi odpowiednio uprawnienia do uprawiania turystyki wodnej na jachtach motorowych odpowiadające patentowi kapitana motorowodnego i motorowodnego sternika morskiego. Podobnie patent kapitana motorowodnego oraz motorowodnego sternika morskiego wraz z patentem żeglarza jachtowego są dokumentami kwalifikacyjnymi potwierdzającymi odpowiednio uprawnienia do uprawiania turystyki wodnej na jachtach żaglowych odpowiadające patentowi kapitana jachtowego oraz jachtowego sternika morskiego.

Powyższe nie wyklucza możliwości zwracania się do właściwego polskiego związku sportowego przez posiadaczy wymienionych powyżej patentów z wnioskiem o wystawienie na podstawie posiadanych patentów żeglarskich odpowiednich patentów motorowodnych albo na podstawie posiadanych patentów motorowodnych odpowiednich patentów żeglarskich. Taka sytuacja może zaistnieć w szczególności w przypadku konieczności wyraźnego udokumentowania zakresu posiadanych uprawnień przez zainteresowaną osobę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem Departamentu Prawnego Ministerstwa Sportu i Turystyki, zarówno Polski Związek Żeglarski jak i Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego mają prawo i obowiązek wydania odpowiedniego patentu osobom spełniającym warunki określone zarówno w § 5 – 11, a także § 13, § 23 i § 25 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej.

Z p. Kudelski
DYREKTOR DEPARTAMENTU
PRAWNEGO
Kudelski
Piotr Kudelski

Prowadzący sprawę:
Paweł Matej
tel.: (22) 24 43 265

GLÓWNY SPECJALISTA
Departament Prawny
P. Matej
Paweł Matej